

Engang var GULDØKSEN

Tekst N.M. Schaiffel-Nielsen

Tegninger pensioneret oversergent Freddy Lykke Nielsen

Der var engang! Sådan begynder alle eventyr. Eventyret her handler om værnepligtig journalist i Flyvevåbnet Kristian Pallesen. Det skrivende menneske var havnet på Flyvestation Vandel som bevogtningssoldat. Et job han ikke var ubetinget glad for, han ville hellere lave blad.

Det første blad kom ”på gaden” i maj 1973, altså for 40 år siden. Forsiden var prydet af oversergent Freddy Lykke Nielsens tegning af flyvestationens vagt. Freddys tegninger kom til at pryde forsiden mange år frem, men mere om det senere. På side 2. fandt man kolofonen, med de relevante oplysninger om, hvem der stod bag bladet, og ved siden af et:

Velkommen

AF OBERSTLØJTNANT
H.G.P. Jensen

Det er mig en glæde hermed at byde GULDØKSEN velkommen.

Jeg lægger i denne velkomst ønsket og håbet om, at dette tjenestestedsblad må blive et levedygtigt og varigt supplement til allerede eksisterende veje og midler til gensidig orientering og meningsudveksling, og at bladet må få sin plads i forholdet til egnen og dens befolkning.

Jo flere lokale venner vi har, jo mere sikret vil flyvestationens fremtid være. Saglig, åben og redelig orientering om, hvem vi er, og hvad vi gør, er den bedste forudsætning for at

Oberstløjtnant H.G.P. Jensen, glad smilende ved sin tiltræden som chef for Flyvestation Vandel. Inge havde nogensinde drømt om, at det skulle blive ham, der gav sit ja til, at flyvestationen skulle have et tjenestestedsblad.

samle venner.

Det er min overbevisning, at den udpegede redaktion og alle andre, der får med dette blad at gøre, vil gøre deres yderste for at leve op til denne forudsætning.

- Held og lykke –

•

FSNVAN, 12. maj 1973.

Med udgangen af juni måned var det slut for oberstløjtnant H.G.P. Jensen, han faldt for forsvarets nådesløse aldersgrænse, han var nemlig fyldt 60 år. Han nåede at se to numre af det blad, han havde sat i søen. Hans flyvende karriere begyndte i 1934, hvor han blev optaget på militærflyveskolen, og i

GULDØKSEN

Udgives af Velfærdstjenesten
Flyvestation Vandel
7184 Vandel
tlf. 05 - 88 52 00

I redaktionen:

Kaptajn C. V. Andersen
(Ansvarshavende)

Oversergent F. L. Nielsen
(tegner)

Menig K. Pallesen
(journalist)

Tryk: Sydjysk Repro Service
Gesten. tlf.: 55 72 33.

Annoncer: K. Pallesen
(lok. 278)

Eftertryk - også i uddrag -
er ikke tilladt uden kildean-
givelse og indhentet tilladel-
se.

GULDØKSEN bestræber sig i
alle måder på at skabe en
fri debat. Redaktionens me-
ninger må derfor ikke tages
som udtryk for flyvestatio-
nens officielle standpunkter,
ligesom redaktionen ikke be-
høver at dele den opfattelse,
forfattere af de forskellige
artikler giver udtryk for.

GULDØKSEN symboliserer de
to udadvendte guld-stridsøk-
ser i flyvestationens våben-
skjold. Økserne er symbolet
på de to vikingekonger Gorm
den Gamle og Harald Blåtand,
der boede i Jelling.

*Kolofonen på side to i det første
nummer af GULDØKSEN nr. 1
i maj 1973.*

1936 var han uddannet militær-
flyver. Så kom besættelsen den
9. april 1940. Hermed stoppede
hans militære karriere indtil
1945, hvor han blev genind-
kaldt og sendt til England for at
genoptage flyvetræningen på
RAF Spittelgate ved Grantham.
Der fløj han blandt andet Spitfi-
re og Harvard. Året 1947, blev
han kommanderet til militærfly-
veskolen som lærer. Senere
samme år fungerede han som
kursusleder ved Harvardskolens
jagerkursus på Flyvestationerne
Karup og Værløse. I 1948 var

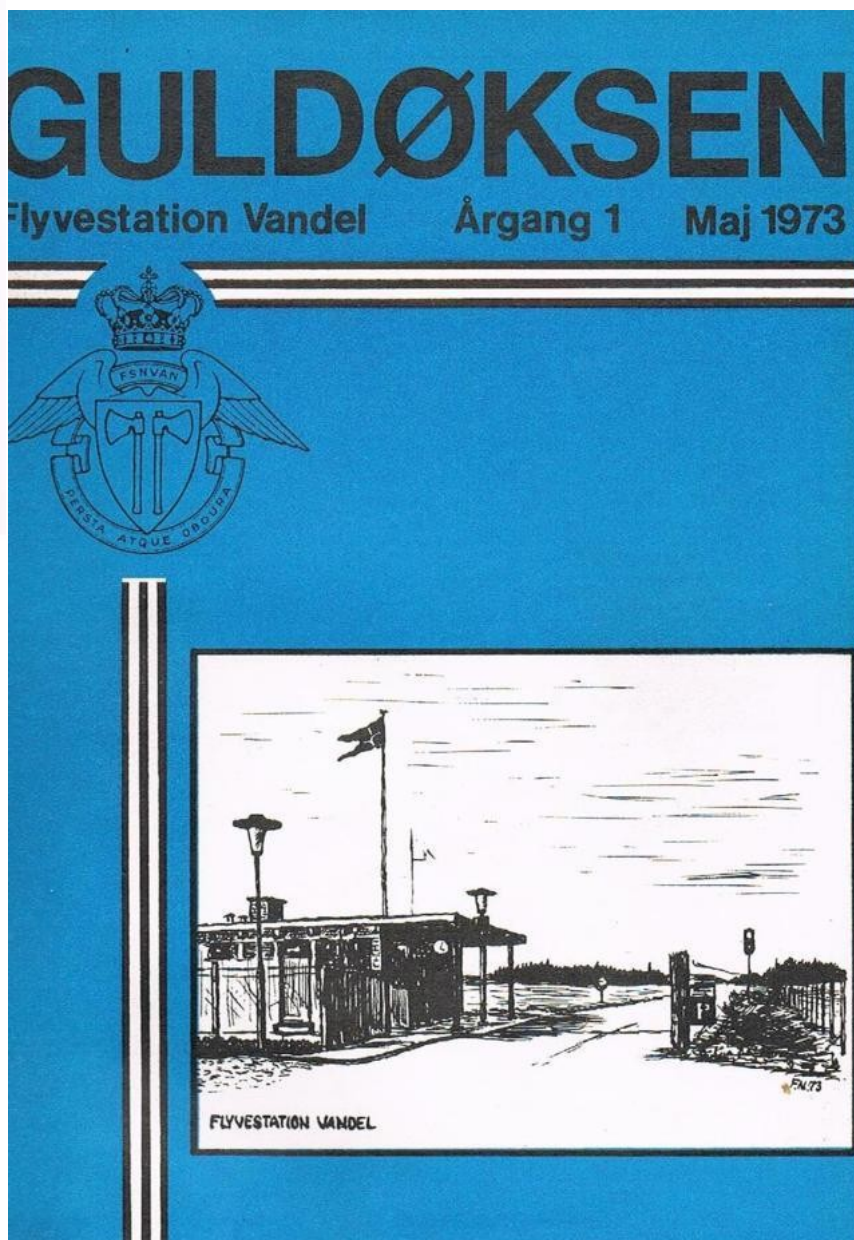
han kommandør på den første
Spitfire Eskadrille.

Fra 1950 var det slut med at
flyve. Først var det stabsarbejde
i Flyverkommandoen, videre
over Flyvevåbnets Officerssko-
le, Flyvematerielkommandoen
for den 1. februar 1968 at blive
chef for Flyvestation Vandel,
fra den 1. juli 1973 overgået til
landmandsliv i Nørup Sogn.

Den ildsprudende menig

Kristian Pallesen blev indkaldt
som rekrut i flyvevåbnet i 1973.
Han var den eneste journalist på
sit hold. Det førte til, at han

endte som sekretær for, hvad vi
tror, er talsmandsudvalget. Når
der var møder i Karup, blev han
kørt dertil for at skrive referater
fra møder, der kunne vare et par
dage. Efter endt rekruttid endte
han på Flyvestation Vandel. Nu
var han menig i bevogtningstje-
nesten, men efterhånden ikke så
ofte. Kristian Pallesen kunne
ikke leve med, at han ikke kun-
ne få lov at skrive. Det førte til,
at han henvendte sig til oberst-
løjtnant H.G.P. Jensen for at
foreslå ham, at han fik et tjene-
stestedsblad. Hvordan ordene er
faldet, ved vi ikke. Da vi talte

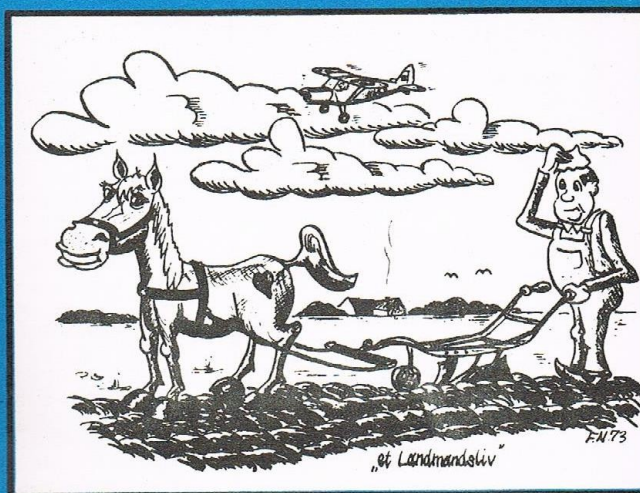
Oversergent Freddy Lykke Nielsen første forside.

GULDØKSEN

Flyvestation Vandel Årgang 1 Juni 1973

2

Aldrig så snart havde H.G.P. fået sat sit tjenestestedsblad i søen, før det tid at takke af. Den 1. juli 1973 overgik han til landmandslivet i Nørup Sogn.

med Pallesen her på en solbeskinnet forårsdag i april, kunne han fortælle, at det lykkedes ham at overbevise stationschefen om, at han med et tjenestestedsblad kunne profilere Flyvestation Vandel i forhold til resten af flyvevåbnet, og at denne kunne sætte et fingeraftryk på sin indsats som chef for Vandel.

Pallesen vidste noget om, hvordan man skabte den økonomi, der gjorde, at H.G.P. kunne sige ja til tanken. Han vidst hvordan

man skaffede betalte annoncer i lokalområdet. Han havde også sikret sig, at velfærdstjenesten ved Flyvetaktisk Kommando aftog, vistnok 100 numre ved hver udgivelse, mod betaling. Da Kristian Pallesen forlod Vandel blev, der trykt 175 numre pr gang. De bladet gik ind, var oplaget på godt 500. Omkring det at sælge annoncer husker Pallesen, at der var en stor velvilje i lokalområdet. Kristian Pallesen mindes sin til på Flyvestation Vandel med

tilfredshed. Han huskede også tydeligt min holdning til det blad, jeg mente ville dø efter tre måneder. Han var til gengæld overrasket over, at det blev mig, der skulle føre det videre. Hvem sagde noget om at søbe de kål, man selv har spyttet i?

De nøgne kvinder

Kristian Pallesen havde sine forbindelser ude i det civile samfund. Han kendte Mogens Berger. Fotografen der fandt og fotograferede Ekstrabladets side 9. piger. Dem overtalte han Mogens Berger til at stille gratis til rådighed for GULDØKSEN. Sådan en frisk pige måtte man have i et soldaterblad. Side 9. pigen overlevede i bladet indtil årgang syv nummer syv, hvor hun blev erstattet af et billede af et fly, nyt eller, gammelt bare billedet var godt.

Redaktionen udskiftes

Menig Kristian Pallesens tid på Flyvestation Vandel var qua hans stilling som værnepligtig afmålt. Vi fandt den sidste artikel fra hans hånd i GULDØKSEN nr. 3 årgang 1973. Det var artiklen "HGP's sidste ord". Artiklen havde følgende patetiske indledning:

Med hovedet bøjet gik han langsomt rundt ude på rullebanen - for sidste gang som stationschef. Minderne dukkede frem. Det var alt sammen for tiden - om få minutter. En ny mand skulle overtage hans plads.

Fire Hunter-jagere fra Skrydstrup nærmede sig i lav højde. I formation fløj de ind over ham. Han så op. Et skønt syn - en pæn tanke. Igen vældede minderne frem - minderne fra timerne i- cockpittet, fra de man-

ge, gode timer. Roligt spejdede han ud over stationen, før jagerne for sidste gang nærmede sig. H. G. P. Jensen sendte et sidste længselsfuldt blik efter maskinerne. Kiggede så på uret. Klokken var slået. Med faste skridt gik han målbevidst mod hangar tre. Mandskabet var opstillet, ventede kun på ham

Det var stadig kaptajn C.V. Andersen, der var ansvarshavende, men allerede fra nr. 4 1973, havde redaktionen fået en anden sammensætning. Nu var oversergent F.L. Nielsen kommet i redaktionen med tilføjel-

sen ”tegner”, konstabel I. F. Krogh, menig H.P.K. Rasmussen og menig F.S. Jørgensen (layout). Bladet blev fortsat trykt hos Sydjysk Repro Service i Gesten. Det var kaptajn C.V. Andersen, der stod for at tegne annoncer.

Det blev han ikke ved med ret længe. Han blev udnævnt til major og skulle til NATO i

Kp. Mons i Belgien. Det havde til resultat, at H.G.P. Jensen, fik den glimrende ide, at forfatteren af nærværende skrift skulle overtage posten som ansvarshavende redaktør, journalist og fotograf. Argumentet om, at det havde jeg ingen forstand på blev mødt med følgende: ”Så

kan De komme på Journalisthøjskolen”. Det var svært at argumentere imod, man var vel en god soldat? Resultatet af oberstløjtnantens beslutning blev en karriere som journalist og fotograf, der endte med stillingen som redaktør, journalist og fotograf for Flyvevåbnets blad FLYNYT, men det var jo ikke til at vide dengang i 1973.

Bladets begavede tegner

Oversergent og flymekaniker og i sin fritid kunstner, Freddy Lykke Nielsen boede oppe på Møllebakken i Vandel. Fred dys evner som tegner var kendt, allerede inden det første nummer af GULDØKSEN kom på gaden. Hans evner til at tegne, male og lave smarte lamper af tomme 5-liters oliedunke var legendarisk.

Freddy var fynbo for Vorherre. Han talte den dialekt, englenerne taler om søndagen for at glæde ”Gu”, så det var en fryd også for mennesker at høre på. Han var en glad mand, som gerne fortalte en god historie. Det kunne være den om dengang han fløj med i bagsædet på en Piper L-18C Super Cub med premierløjtnant N.G.R. Nielsen (NIL), mest kaldet for ”Mester” (han havde en fortid som fodermester). De var startet mod vest ad Frederikshåbbanen, den gamle tyske rullebane. De var kommet vel i luften og var begyndt at tage højde, da motoren pludselig gik i stå. I den ubehagelige stilhed vender Mester sin om, kigger på Freddy og siger, ”I helvede Nielsen – det går nedad”. Mester fik dog motoren i gang igen. Freddy fortalte senere, ”Du goe’ste je sa på æn lille lort’top a skræk!”. En anden af Fred dys yndlingshistorier var, dengang

Oversergent og flymekaniker Freddy Lykke Nielsen var lige så snild med en svensknøgle som med en tuschpen.

GULDØKSEN

Flyvestation Vandel

Årgang 1 Juli 1973

3

EJERSKIFTE

Freddy Lykke Nielsens kommentar til "ejerskiftet", den 30. juni 1973. Oberstløjtnant H.V. Hansen satte sig i chefstolen. Hans begejstring for tjenestestedsbladet kunne ligge på et beskedent sted. Hans forhold til bladet ændrede sig ganske meget. Da han rejste og blev chef for Grønlandskommandoen, gik det så vidt, at han blev abonnent på bladet.

daværende stationschef, major Kaj Evald Simonsen, kom ud på flyveværkstedet i gamle Hangar I (den brændte ned den 19. april 1968) og opdagede at Freddy stod med svejseværket og var ved at lave lampeskærme til hængelamperne i sergentmessen. Flotte så de ud. Simonsen så straks forbrydelsen", henvendte sig til Freddy med sin fistelstemme, der i visse situationer kunne ryge op i

diskanten, og meddelte ham, at den slags var forbudt, og at hans straks skulle holde op. Grinende fortalte Freddy videre: "Og da han var færdig med at skælde ud sagde: -Men De kan godt lave to af den slags til mig". Den gode major havde, igen for hvem ved hvilken gang, demonstreret sin specielle logiske sans.

Indtil bladets nummer otte i 1976 kunne de ansatte på Fly-

vestation Vandel more sig over Freddys forsidetegninger, der ved hver udgivelse var en kommentar til enten oliekrisen i 1973 eller H.G.P.'s afsked som stationschef, eller hvad der ellers kunne være. Illustrationerne til denne artikel taler deres tydelige sprog.

Man kan løbe træt i hele tiden at skulle komme op med en historie. Det skete for mig i slutningen af 1981. Chefen for Hærens Flyvetjeneste, major Ebbe Gotfredsen blev redningsplanen for flyvestationens blad, da han påtog sig opgaven som ansvarshavende redaktør. Han løste opgaven sammen med den gamle redaktion, der bestod af overkonstabel, H.P. Jensen, VANSIG, overkonstabel J.P. Hauge, VANVTJ, coverkonstabel P.J.T. Christensen, VANVTJ, samt fotograferne Overkonstabel-1 J.E. Sand (SAN), HFT og overkonstabel-2 B. Eskildsen, VANBOR. GULDØKSEN levede indtil den sidste udgivelse nr. 6 OKT/NOV 1984. Efter den sidste udgivelse modtog GULDØKSEN, som det første tjenestestedsblad i Flyvevåbnet, Forsvarskommandoens "Redaktionskat", udmærkelsen for de to sidste års bedste tjenestestedsblad. Hærens monopol på denne udmærkelse var hermed brudt.

Det blad stort set alle på flyvestationen gav en levetid på maksimum tre måneder holdt ud i 11 år og seks måneder.

Redaktionskatten var kun til låns. Ved afleveringen fik man en killing til evig arv og eje. Lavet af keramikeren Cedersdorf.

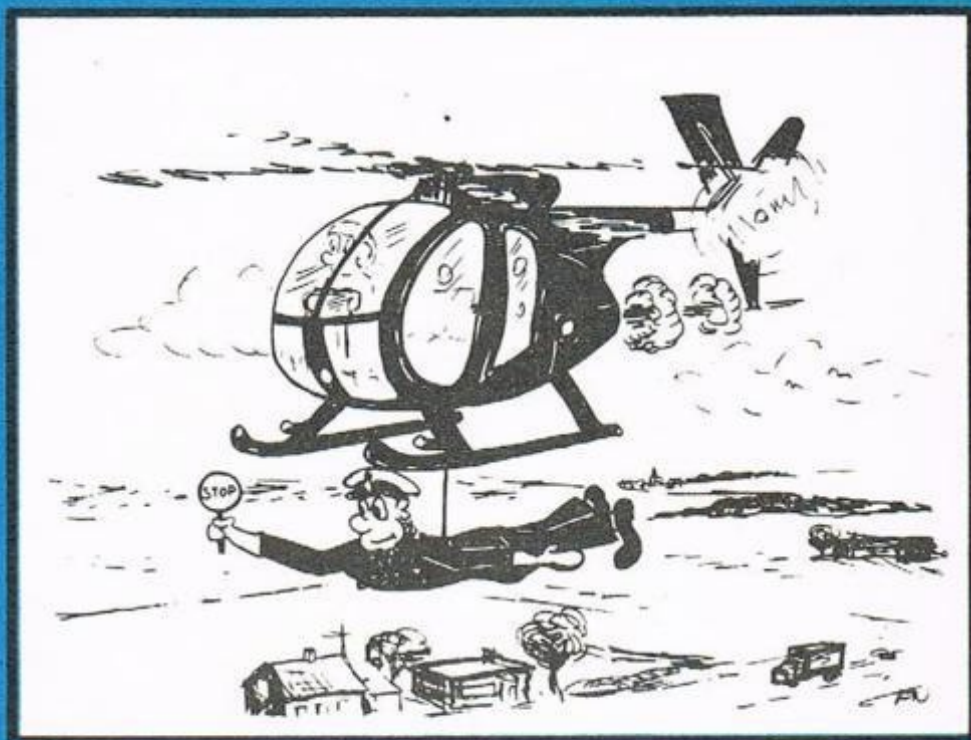

GULDØKSEN

Flyvestation Vandel Årgang 1 August 1973

4

Hærens Flyvetjenestes samarbejde med politiet om blandt andet trafikkontrol fik af Freddy denne kommentar med på vejen.

GULDØKSEN

Flyvestation Vandel Årgang 1 Sept. 1973

5

Den 18. april 1968 brændt Det der dengang hed Artilleriflyverbatteriets 11 ud af 13 Piper Cubs. Man havde lånt sig frem hos Flyvevåbnet og piloterne havde holdt status på KZ VII. Nu skulle man have nye fastvingede fly, spørgsmålet var hvilken, Tre fly blev demonstreret, Saab Supporter T-17, Sverige. Bristol Bulldog, England, og den New Zealandske CT-4.

GULDØKSEN

Flyvestation Vandel Årgang 1 okt/nov 73

6

Som allerede antydnet, var det ikke alle Hærens Flyvetjenestes opgaver der var lige krigsorienterede. Denne gang har Freddy sin kommentar til tjenestens flyvning for ornitologerne på Kalø.

GULDØKSEN

Flyvestation Vandel Årgang 1 dec. 73

7

1973 var året hvor RAF No 1. Fighter Squadron, for første gang deployerede til Vandel. Et jettfly der kan starte og lande lodret, det var ikke set før i Danmark. Air Vice Marshal F. Hazelwood blev så glad for Vandel at han tog hjem til Storbritannien og anbefalede at man fortsat kom til Vandel. Det blev et samarbejde, der kom til at vare til muren faldt i Berlin den 9. november 1989.